

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro secundo Decretalium : In Quo Ordo Judiciarius, Et Qvæ Ad Judicia Pertinent, Secundùm Utrumque Jus, Canonicum, & Civile Methodicè Tractantur, & Exponuntur ; Additus Est, Præter Synopticum Et Methodicum, Alius Index Alphabeticus A Pluribus Desideratus

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1675

Titulus. VI. De Ut lite non contestata non procedatur ad testium receptionem, vel ad sententiam definitivam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98191](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98191)

distinguedum est, n. 15. Secundo, nec in causa appellationis, nec in aliis quibusdam, quae excipiuntur, num. 16.

§. V. Quando proponi debeat reconventio, & quomodo in illa procedendum sit? pag. 126.

ASSERTIO I. Reconventio proponi debet in exordio litis statim, id est, ante litis contestationem, vel immediatè post illam, n. 17. Assert. II. Si Reus conventus ab Actore eundem reconveniat coram eodem Iudice, potest Iudex etiam delegatus compellere Actorem ad respondendum, & utramque causam conventionis, & reconventionis simul; unam tamen incontinenti post alteram, cognoscere, & unâ sententiâ terminare debet, n. 18. & seq. Assert. III. Modus procedendi, qui observatur in causa conventionis, est etiam observandus in causa reconventionis, n. 20. & seq. quæ sit pœna Actoris, si nolit respondere ad libellum reconventionis portectum à Reo? num. 22.

SERIES CAPITULORVM.

IN ANTIQVIS. c. 2. num. 20. & duobus c. 1. n. 18. & seq. c. 2. num. 20. & duobus seqq.

TITVLVS V.

DE LITIS CONTESTATIONE. pag. 128.

§. I. Quid sit litis contestatio, & quo pacto inducatur, & an sit necessaria ad Iudicii substantiam? pag. 128.

ASSERTIO I. Litis contestatio est fundamentum Iudicii per petitionem (Actoris) in iure propositam, & congruam Rei responsionem secutam, animo contestandi litem, seu animo litigandi factam, n. 1. declaratur, n. 2. & pluribus seqq. Assert. II. Litis contestatio requiritur ad substantiam Iudicii ordinarij, ita, ut eâ omisâ, totus processus sit irritus, n. 8. & seq. in certis tamen casibus etiam sine illa Iudicium subsistit, n. 10.

§. II. De positionibus, & articulis, ac responsionibus, & quomodo à litis contestatione differant? pag. 131.

QUÆR. I. Quid sint positiones, & quomodo à litis contestatione differant? Resp. positiones sunt breves quædam narrationes, seu assertiones alicuius facti ad causam controversam pertinentes, super quo petitur ab adversario, ut respondeat, n. 11. differunt tum à libello, tum à litis contestatione; quia positiones nullam continent petitionem, sicut libellus, & litis contestatio, sed simpliciter narrationem factorum, n. 12. Articuli differunt à positionibus; quia illi sunt eæ positiones, seu assertiones, quas Reus conventus negat; ideòque ponens articulos, eos probare debet per testes, vel instrumenta, & positiones præcedere debent, articuli sequi, n. 13. differunt positiones etiam ab interrogationibus; quia illæ assertivè à parte litigante fiunt; hæ interrogativè, & à Iudice, n. 14. Tam positiones, quam articuli continere debent ea, quæ sunt facti, non autem, quæ sunt juris: & positiones, ac responsiones in iudicijs ordinarijs in scriptis sunt offerendæ in Iudicio: item positiones, & articuli probatoriales circa causam principalem regulariter post litis contestationem fieri debent, n. 15. In Iudicijs

ordinarijs Iudex aliquando ante litis contestationem facere debet quædam interrogationes præparatorias, ad quas Reus respondere debet, n. 16.

QUÆR. II. Quomodo respondendum sit ad positiones, & articulos Actoris? Resp. eæ debent esse simplices, seu absolutæ, sine conditione, ad rem pertinentes, & claræ, n. 17.

§. III. An, & quando per oppositam exceptionem inducatur, vel impediatur litis contestatio? pag. 132.

QUÆR. I. An per oppositionem exceptionis, sive dilatoriam, sive peremptoriam, inducatur litis contestatio? Resp. 1. per oppositam exceptionem fori declinatoriam, seu dilatoriam non fit litis contestatio, n. 18. Resp. 2. neque per oppositionem exceptionis peremptoriam, n. 19. quando per oppositam exceptionem censetur litis contestatio facta? n. 20.

QUÆR. II. An, & per quas exceptiones impediatur litis contestatio, & quæ ante, vel post illam opponendæ sint? Resp. 1. omnes exceptiones dilatoriam, quæ tendunt ad impediendum processum iudicarium, ante litis contestationem, & causæ principalis cognitionem opponi debent, n. 21. ponuntur plures limitationes, n. 22. Resp. 2. exceptiones peremptoriae obiectæ ante litis contestationem, eam non impediunt, n. 23. & seq. ponuntur plures limitationes, n. 25. exceptiones peremptoriae sunt triplicis generis, n. 26.

§. IV. De effectibus litis contestationis, pag. 134. Plures enumerantur, n. 27.

SERIES CAPITULORVM.

IN ANTIQVIS. IN SEXTO. Cap. unic. num. 8. c. 1. num. 23. & seq. c. 2. num. 19. & seq.

TITVLVS VI.

UT LITE NON CONTESTATA, NON procedatur ad testium receptionem, vel ad sententiâ definitivam. pag. 135.

Ponitur Regula generalis, quòd ante litis contestationem testes recipi non possint, nec debeant, neque sententiâ definitiva ferri, n. 1.

§. I. De nonnullis casibus in specie, & iure expressis, in quibus, lite non contestatâ, testes recipi non debent, nec sententiâ definitiva ferri. pag. 136.

ASSERTIO I. Si agatur de crimine adulterij ad separationem tori, vel restitutionem dotis, tum ante litis contestationem, etsi Reus sit contumax, non potest procedi ad testium receptionem, nec ad sententiâ definitivam, n. 2. & seq. Assert. II. Etiam in causa restitutionis contra contumacem, si litis contestatio non præcessit, sententiâ definitiva proferri non potest, num. 4. & duobus seqq. Assert. III. Si Reus, lite non contestatâ, contumaciter se absentet, Actor in possessionem rei mittendus est custodiae causâ: si verò mitti non possit, Reus contumax excommunicetur, num. 7. & duobus seqq. Assert. IV. Si in causâ matrimoniali testes recipiantur, ante litis contestationem, vel post appellationem, absque contumacia Rei conventi, receptio testium, & acta omnia sunt irrita, num. 10. & seq.

§. II. De

§. II. De pluribus casibus exceptis, quibus, lite non contestatâ, testes recipi possunt, vel etiam interdum ad sententiam definitivam procedi potest.

pag. 139.

ASSERTIO I. Etsi regulariter, lite non contestatâ, testes recipi non possunt, si tamen civiliter agatur, & periculum in mora sit; quia testes sunt senes, & valetudinarii, vel ex alia causâ ipsi mors timetur; vel, quia diu absaturi sunt, etiam lite non contestatâ, admittendi sunt, & eorum attestationses recipiendâ. Quod si actor non convenit adversarium intra annum, vel depositiones testium ad illum non transierit, attestationses sic receptæ non valent, num. 12. & seq. Ut autem testes, lite non contestatâ, recipi possint, plura requiruntur, de quibus num. 14. & duobus seqq. possunt etiam testes recipi, lite non contestatâ, si periculum sit, ne obliviscantur rei gestæ, num. 17. in causa tamen civili, non criminali, num. 18. Assert. II. Sunt tamen speciales casus, in quibus ob contumaciam Rei absentis, lite non contestatâ, ad testium receptionem, & sententiam definitivam procedi potest, de quibus num. 19. & duobus seqq. Assert. III. Sunt & alij præterea casus huiusmodi, de quibus num. 22.

§. III. De modo procedendi contra Reum absentem per contumaciam, si conveniatur actione reali, vel personali. pag. 142.

Quomodo, si Reus actione reali ob contumaciam conveniatur, Actor mittendus sit in possessionem rei petitiæ, custodiæ causâ; & quomodo, si actione personali conveniatur? num. 23. & pluribus seqq. Resolvitur alia quæstio num. 29.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQVVS.	num. 12. & pluribus seqq.
Cap. 1. n. 2. & 3.	§. Porro. n. 19. & duobus seqq.
c. 2. n. 4. & duobus seqq.	§. Sumt & alij. n. 22.
c. 3. n. 7. & duobus seqq.	§. In aliis; fin. num. 23. & quinque seqq.
c. 4. n. 10. & seq.	
c. 5. & ult. in princ.	

TITVLVS VII.

DE JURAMENTO CALUMNIÆ.

pag. 145.

§. I. Quid sit Iuramentum calumniæ, & quid continere debeat, & quomodo differat à juramento veritatis, vel malitiæ, & an sit necessario præstandum? pag. 145.

ASSERTIO I. Juramentum hoc fit, cum Actor jurat, non calumniandi animo litem se movere, sed existimando, bonam causam se habere: & vicissim Reus jurat, se resistere Actori, quia existimat se jus habere, n. 1. Assertio II. Juramentum calumniæ plura capita continet, de quibus n. 2. Assert. III. Juramentum calumniæ in pluribus differt à juramento de veritate dicenda, n. 3. differt etiam in pluribus à juramento malitiæ, n. 4. in quibus casibus præstandum sit juramentum de malitiâ? n. eod. Assert. IV. Juramentum calumniæ, si ab alterutra parte litigantium exactum fuerit, necessario præstandum est; aliâ vitatur totus processus, n. 5. Non potest per consuetudinem induci, ut partes de calumniâ vitanda juramentum non præstent, etiamsi à Judice ad instan-

tiam partis, vel ex officio Judicis exigatur, n. 6. non valet etiam consuetudo, ut hoc juramentum differatur usque ad sententiam, & in fine primum juratur, num. 7.

§. II. Quinam præstare debeant Iuramentum calumniæ? vel non? pag. 147.

ASSERTIO I. Regulariter ipsæ partes principales in Iudicio litigantes, tam Actor, quam Reus, prius autem ille, n. 8. non solum ipsæ partes litigantes, sed etiam eorum heredes jurare debent de calumniâ, n. 9. etiam Clerici, si coram Iudice laico litigent, n. 10. si verò agunt, vel defendunt se coram Iudice Ecclesiastico alieno, non possunt jurare de calumniâ, sine speciali licentia Episcopi sui: multò magis verò non possunt jurare Clerici de calumniâ, coram Iudice seculari personaliter, sine licentia Episcopi sui, n. 11. Idem dicendum de Religiosis, num. eod. etiam Episcopus, si per se litiget, debet personaliter jurare de calumniâ, n. 12. magis tamen decens est, ut Episcopus, vel etiam Sacerdos per Syndicum agat in Iudicio, & juret, n. 13. Est autem hoc juramentum regulariter præstandum, tactis Evangelii; Episcopus verò, per se litiget, propositis tantum Evangelii jurare debet, n. 14. Ass. II. Præter partes litigantes, etiam Syndici, seu Oeconomus, aut Administratores generales jurare de calumniâ in propriam animam debent, n. 15. & quando Oeconomus, vel Administrator generalis in juramento de calumniâ admitti non debet, sed potius ipse principalis, n. 17. Universitas, sive Ecclesiastica, sive secularis, non potest cogi ad præstandum juramentum calumniæ, modò habeat Syndicum libereum generalem constitutum ad causas, n. 18. procuratores, seu Syndici Universitatis possunt jurare de calumniâ, modò ex mandato constet, illis generaliter, & liberam potestatem in Iudicio agendi esse dictam, num. 19. Assert. III. Etiam procurator particularis admitti debet ad præstandum juramentum calumniæ, si speciale ad hoc mandatum habeat, n. 20. debet tamen talis procurator duplex juramentum calumniæ edere, unum in animam domini, ex mandato eius, alterum in propriam animam: aliquando tamen ad jurandum in animam propriam compelli non potest, n. 21. Porro, quamvis partes litigantes de calumniâ jurârunt adhuc tamen procuratores postea ab eis constituti, juramentum hoc præstare tenentur, n. 22. etiam procurator fisci, n. eod. An sufficit mandatum generale, & indeterminatum jurandi de calumniâ procuratori datum ad omnes causas, tam præsentibus, quam futuris; an verò requiratur mandatum speciale ad jurandum de calumniâ in causa nominatim expressâ? n. 22. præterea etiam patroni curiarum, seu Advocati de calumniâ jurare debent, n. 23. parentibus, & patronis, si in casibus permixtis litigent in Iudicio cum liberis, vel libertis, remittitur juramentum calumniæ, n. 24.

§. III. In quibus causis, quando, & quomodo præstandum sit juramentum calumniæ? pag. 151.

ASSERTIO I. In omnibus causis, in quibus probatio est necessaria, præstandum est hoc juramentum, sive causæ sint civiles, sive criminales: olim tamen in causis spiritualibus de Jure Canonico hoc juramentum nec deferri, nec recipi solebat, n. 26. Præterea quamvis in causa principali, & primâ instantiâ